SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO (LETO) XXI. (1.
No. (štev.) 48

BUENOS AIRES
29. novembra 1962

Ob izseljenski nedelji

Izseljenec je svojevrstno bitje. Živi v svetu preteklosti, to je v spominih in željah na domovino, v trdi sedanjosti in večkrat v negotovi bodočnosti. Tak je že navaden izseljenec. To je tisti, ki je zapustil svojo domovino z namenom, da si gospodarsko opomore, da si ustvari boljše življenjske pogoje ali pa, da prisluži v kratkem času toliko, da se bo mogel vrniti v domovino in tam izpeljati načrte, katerih izvedba potrebuje izrednih materialnih sredstev.

Posebne vrste izseljenec pa je tisti, ki ga označujemo kot političen, ideološki, demokratičen izseljenec. Ta ni šel v svet, da bi si gospodarsko opomogel. Teh političnih izseljencev so dali svetu v tem stoletju največ trije totalitarni diktatorski sistemi: komunizem, nacizem in fašizem.

Kljub temu, da fašizem in nacizem praktično nimata več moči povzročati nove izseljence, so na letošnjem svetovnem izseljenskem romanju v Rimu ugotovili, da je še vedno v svetu okrog 25 milijonov izseljencev in beguncev. Med temi 25 milijoni jih je večina žrtev komunističnega nasilja. Ti milijoni so morali zapustiti svoje domove, in velikokrat svoje družine, ker je v njihovih domovinah ugasnilo sonce svobode. Odreči so se morali vsemu lepemu, kar jim je nudil rodni krov in v novih, največkrat težkih okolnostih, začeti novo življenje.

Tudi nam Slovencem ni bilo prizanešeno. Poleg ekonomske emigracije imamo razmeroma močno politično emigracijo. Laški fašizem je po prvi svetovni vojni samo v Argentino pognal blizu 30.000 Slovencev iz našega Primorja. Nacizem je med drugo svetovno vojno načrtno povečaval število slovenskih beguncev in izseljencev. Komunizem pa je povečal število teh za deset in deset tisoče pri Slovecih. Policijski minister sedanje jugoslovanske vlade je letos javno zatrdil, da je vseh jugoslovanskih izseljencev, odnosno titistih, ki se zaradi totalitarnega komunističnega režima nočejo vrniti v Jugoslavijo, okrog 300.000.

Prebivalci dežel, kamor pridejo iz daljnjih krajev politični izseljenci, navadno teh ne morejo razumeti. Ne doumejo njihovih težav in ne razumejo duševnega stanja človeka, ki je zato, da si je ohranil svobodo in življenje, zapustil dom in vse, kar je vezano na dom.

Ko je tak političen izseljenec, n. pr. v Argentini, razpravljal o tem vprašanju s prijateljem, razumnim domačinom, se ta nikakor ni mogel vživeti v problem političnega izseljenca. Da mu to nazorno pojasni, mu je izseljenec predočil tole možnost: V tem trenutku zavlada v Argentini totalitarni sistem, ki šteje tega prijatelje med svoje načelne ideološke nasprotnike. Da si reši svobodo in življenje, gre ta prijatelj v pristanišče, se s prvo ladjo odpelje v Evropo, tam preživi nekaj let v taboriščih za begunce, nato pa mu dajo možnost, da odide nekam na Daljni Vzhod, kjer naj bi si ustvaril novo življenje in za to morda poiskal tudi nov poklic. Argentinski prijatelj je začudeno gledal in nato vprašal: „In moja žena, moji otroci, moji starši, moje stanovanje, moja pisarna?“ „Vse to ostane tu.“ Po kratkem premisleku vzklikne Argentinec: „Esto es imposible — To je nemogoče.“

Nekateri so lepo, stvarno in psihološko zadeli položaj ideološkega izseljenca. Med temi je bi naš škof Rožman, ko je govoril: „Smo kakor v deroči reki. Kam nas bo zanesla, kje naplavila? Ali bomo prišli iz nje živi in zdravi, ali pa popolnoma utonili? Držite glavo nad vodo! Ne da bi vas voda odnesla. Da se vzdržite je najglavnejše.“

Lepo je označil izseljence in beguncе letos 6. avgusta v baziliki sv. Pavla v Rimu kardinal Ferretto. Poudarjal je v svojem govoru, da velika družina izseljencev in beguncev sledi poti nazareške družine, ki se je morala zateči v tujino. „Vsak izseljenec, pregnanec ali begunec,“ je naglašal kardinal, „je imel svojega Heroda, to je nagib in vzrok, ki sta ga prisilila, da se je izselil. Vsak je moral ali mora iti skozi puščavo, kajti svet, v katerem živi, je kakor pustinja, ker v njem ni ničesar, kar bi ga spominjalo na njegov domači kraj. Vsak izseljenec ima svoj Egipt, pa naj si je dežela, ki ga je sprejela še tako gostoljubna.“

Tako je razvijal misli na begunce in izseljence ta kardinal.

Tudi slovenski izseljenci, kjerkoli v svetu prebivamo, smo imeli svojega Heroda, to je nagib in vzrok, ki nas je prisilil, da smo se izselili. Tudi mi moramo skozi puščavo, kajti v svetu, v katerem živimo, je malo, kar bi nas spominjalo na domači kraj. Tudi mi imamo svoj Egipt, četudi nas je nova domovina še tako gostoljubno sprejela.

Ko ob misli na izseljensko nedeljo vse to razmišljamo, nam znova prihaja pred oči očetovski obraz škofa Rožmana, ko nam kliče „držite glave nad vodo“. Sledimo njegovemu klicu. To smo dolžni sebi. Dolžni smo, da rešujemo in rešimo sebe. Dolžni smo pa tudi, da pomagamo reševati svoje brate v domovini. Mi smo zapustili domovino, a imamo svobodo. Oni so v domovini, a nimajo svobode.

Rešujmo sebe, da bomo mogli delati za trpečo domovino vse dotlej, da bo v njej zopet zasijalo sonce svobode.

Kuba: ZDA izgubljajo iniciativo

Sovjetski podpredsednik Mikojan se je še ves prejšnji teden mudil na Kubi. Razgovore je imel z vsemi vodilnimi kubanskimi komunisti in z njimi prepotoval skoro vso Kubo. Tudi prejšnji teden nista Castro in Mikojan izdala nobenega poročila o vsebini in poteku razgovorov, tako da je Zahod še vedno ugibal, zakaj ostaja Mikojan toliko časa na otoku. Edina izjava, ki jo je Mikojan dal minulo nedeljo za javnost, je bila, da bo „ZSSR vedno podpirala Kubo“ in da sta „Kuba in ZSSR najtesnejši zaveznici“. Prav tako je poudaril, da bi bilo mogoče rešiti ameriško-kubansko krizo na podlagi štirinajstih točk, ki sta jih on in Castro sestavila v ta namen. V ta program sta sprejela prvotnih pet Castrovih zahtev do ZDA, med katerimi je tudi zahteva po ameriškem umiku z oporišča Guantánamo.

Končno je kubanska vlada v ponedeljek objavila, da pristaja tudi na kontrolo komisije ZN na otoku samem, toda pod pogojem, da bi ista komisija kontrolirala tudi odstranitev podobnih vojaških oporišč v ZDA, v Puerto Rico in v „drugih državah, v katerih pripravljajo invazijo na Kubo“. Castro tako zahteva, da morajo Amerikanci podreti svoja oporišča na Floridi in na drugih bližnjih področjih.

Iz Washingtona so na to objavo še neuradno izjavili, da se o 14. točkah ne nameravajo pogajati, ker vsebujejo pet prvotnih Castrovih zahtev, ki so jih že bili uradno odbili. Še manj nameravajo vzeti v pretres zadnjo Castrovo zahtevo po odstranitvi ameriških oporišč na samem ameriškem teritoriju.

Za ponedeljek zvečer je bil končno napovedan Mikojanov odhod s Kube v New York, kjer naj bi se sestal z ameriškim delegatom pri ZN Stevensonom.

Medtem je bila ves prejšnji teden na delu svetovna diplomacija, toda za kulisami. Med Washingtonom, Londonom in Moskvo, Berlinom in Parizom so švigala tajna poročila posameznih diplomatskih predstavništev, vsa v zvezi s kubansko krizo. Tu in tam so se čuli glasovi, da sta Kennedy in Hruščev izmenjala vrsto tajnih pisem in morebiti dogovorov, da se je britanska diplomacija z Macmillanom spustila v posredništvo med ZSSR in ZDA.

V Washingtonu so mnogi trezno ugotavljali, da je prvotna iniciativa v kubanski krizi Ameriki znova ušla iz rok, tolažeč se s tem, da je bilo človeštvo zopet rešeno atomske vojne. Spet drugi pa so trdili, da sovjeti vojne sploh ne bi sprožili in da so ZDA brez razloga zapravile eno svojih največjih prilik za končno uničenje komunizma na Kubi.

V ameriškem kongresu so še vedno ogorčeni in iščejo krivcev iz Kennedyjeve okolice. Tako je bil doslej najbolj odkrit v svojih izjavah republikanski senator Berry Goldwater, ki je pokazal s prstom na štiri glavne omahljivce, ki šepetajo Kennedyju na uho pri njegovih odločitvah: delegat pri ZN Adlai Stevenson, posebni Kennedyjev svetovalec za Azijo, Afriko in Latinsko Ameriko Chester Bowles, predsedniški pomočnik Arthur Schlesinger in pomožni tajnik za medameriške zadeve Richard Goodwin. „Ti štirje možje,“ obtožuje senator Goldwater, „neprestano zagovarjajo omahljivo politiko do komunizma, bodisi na Kubi ali kjer koli drugje. Ne dvomim o njihovi lojalnosti do ZDA, toda dejstvo je, da komunizma ne razumejo. Zato jih mora Kennedy izločiti iz svoje okolice.“

Večni mešetarji Angleži so pretekli teden začeli kazati svoj pravi obraz v ameriško-kubansko-sovjetskem sporu. Prvi se je oglasil brit. zunanji minister lord Home, ki je izrazil „prepričanje, da bo Moskva kmalu morala ugotoviti, da je njeno mesto na Zahodu. Delam za to, da bi spremenil negativno sterilno doktrino koeksistence v aktivno sodelovanje z evropskimi državami, ki so danes komunistične in med katere štejem tudi ZSSR.“ Poleg Homa je podobne izjave dal tudi predsednik Macmillan, ki je javno obljubil, da bo „skrbno proučeval“ kateri koli sovjetski predlog, po katerem bi bilo mogoče doseči zbližanje med Vzhodom in Zahodom.

Pred novimi kitajsko-indijskimi spopadi

Na indijsko-kitajski meji, odn. na bojni liniji, na kateri si stojita nasproti kitajska in indijska vojska, so na kitajski predlog prejšnjo sredo opolnoči boji začasno prenehali. Peking je predlagal ustavitev sovražnosti in umik obeh vojska za nekaj kilometrov vstran od trenutne bojne linije, najkasneje do 1. decembra, nakar naj bi se začela mirovna pogajanja med obema državama.

Nehru se je tako znova znašel v precepu. Če pristane na kitajski predlog, potem bodo komunisti zadržali velik del osvojenega ozemlja, če pa ne, pa ga lahko označijo za vojnega hujskača. Kakor sovjeti v Evropi ali kjer koli drugje na svetu, tako so tudi kitajski komunisti izvedli isto taktično potezo: najprej je treba sprožiti konflikt, pograbiti v prvi zmedi čim več in nato ponuditi pogajanja. Tako komunistom vedno nekaj plena ostane, tistega, ki noče potem z njimi sesti za zeleno mizo, pa pred svetom ožigosajo za vojnega hujskača.

Po dolgih sejah vlade je Nehru zatrjeval, da Indija ne sprejema kitajskega predloga kot podlago za pogajanja in opozarjal Indijce, da bo „vojna še dolga“. Niti indijska niti kitajska vojska se do trenutka, ko to pišemo, nista umaknili z bojne linije.

Medtem sta prispeli v New Delhi ameriška in britanska civilna misija, ki imata namen proučiti razmere v indijski vojski in položaj na bojišču. Ameriško vodi pomožni tajnik za daljnovzhodne zadeve Averell Harriman, britansko pa podtajnik za zadeve Commonwealtha John Tilney. Ameriško vojaško komisijo vodi gral. Paul Adams, britansko pa gral. Richard Hull. Ti dve misiji razpravljata z indijsko vlado o vojaški pomoči Indiji.

Kakor v kubansko, tako se je tudi v kitajsko-indijsko krizo vmešal angleški levičarski in brezverski filozof, komunistično koristno budalo Bertrand Russell. Pisal je Čuenlaju, naj „vzame iniciativo v svoje roke in predlaga Indiji premirje“, je objavil pekinški radio. „Če bo Kitajska to predlagala, potem Indija ne bo imela druge izbire.“ Russell, da je pisal Čuenlaju 8., 16. in 18. novembra. Na drugi strani pa je Russell napadel ZDA in Anglijo, da hočeta nadaljevanje vojne med Indijo in Kitajsko, ker sta začeli Indiji pošiljati orožje.

Havanska radijska postaja je sprožilo napade na biv. argent. veleposlanika v kubanski prestolnici Julia Amoeda, češ, da je njegovo imenovanje za argentinskega diplomatskega predstavnika v Guatemali v zvezi s pripravami latinsko-ameriških držav za napad na Kubo.

IZ TEDNA V TEDEN

V nedeljo, 25. novembra, so bile volitve v **Uruguayu** v Južni Ameriki, v Evropi pa v **Franciji** in na **Bavarskem** v Zahodni Nemčiji. — V **Uruguayu** jt zmagala Narodna stranka, ki je bila na vladi dosedaj. Druga najmočnejša stranka je pa tkzv. Rdeča stranka — Partido colorado (pa je to demokratska stranka in ne kaka soc. ali kom. stranka, op. ur.). Ta stranka je zlasti močna v prestolici Montevideo, kjer je z ogromno večino dobila občino v svoje roke. — V **Franciji** so bile volitve v vseh tistih volilnih krajih,, v katerih v nedeljo, dne 18. novembra, noben kandidat ni dobil absolutne večine od tevila vseh vpisanih volilcev. Pri nedeljskih volitvah je general De Gaulle s svojo stranko Narodna zveza nove republike dobil v parlamentu več kot absolutno večino, kar je edinstven primer v francoskem parlamentarizmu. Francoski parlament ima 482 poslancev. Absolutna večina je 242. — N **Bavarskem** so bile volitve važne zaradi zahodnonemškega obrambnega ministra Franca Jožefa Straussa, predsednika krščanske socialne zveze, bavarske veje zahodnonemške krščanske dem. stranke, proti kateremu vodijo gonjo nemški liberalci in zahtevajo njegovo odstranitev iz vlade zaradi nastopanja proti listu Der Spiegel. Ta list je, kot je znano, objavil podatke o številčni moči ter opremi oboroženih sil zahodne demokratske skupnosti, ki so največja vojaška tajna. Pri volitvah je Strauss s svojo stranko dosegel velik uspeh. Napredovali so pa tudi socialisti.

Brazilski list „O Globo“ obtožuje biv. predsednika dr. Kubička, da je s svojo gospodarsko politiko spravil državo na rob gospodarskega propada.

V Guatemali se je skupina letalcev uprla proti predsedniku Miguelu Ydigorasu Fuentesu. Z letali so prileteli nad prestolico in začeli obstreljevati predsedniško palačo ter vojaške garnizije. Po dveurnem boju z uporniki je vlada objavila sporočilo da je upor zadušen ter da so uporniki pobegnili v inozemstvo. Guatemalska vlada objavlja, da so za tem uporom castrovci. Vseh 300 let. častnikov in podčastnikov je dala zapreti.

Papež Janez XXIII. je v nedeljo, 25. novembra, praznoval 81-letnico svojega rojstva. Koncilski očetje so mu izrazili svoje čestitke v soboto, 24. nov.

Pet velikih letalskih nesreč je v zadnjem času pretreslo svet. V Panami je zadelo ob pečino argentinsko vojaško letalo, ki se je vračalo iz ZDA v domovino. Vseh 9 članov posadke je zgorelo. Blizu mesta Elliot, Maryland v ZDA je padlo v gozd potniško letalo družbe United Air Lines. 15 potnikov je izgubilo življenje. Severno od Pariza je padlo na zasneženo polje madžarsko potniško letalo. Nesreča je zahtevala 21 žrtev. Na otoku Sv. Tomaža se je pa razbilo portugalsko letalo. 18. oseb je bilo ubitih. Blizu Lime v Peruju je treščilo na tla brazilsko potniško letalo. Nesreča je zahtevala 97 žrtev.

V Havru v Franciji je umrl v 80. letu starosti bivši francoski predsednik René Coty, ki je leta 1958 s svojim odstopom odprl prosto pot generalu De Gaullu v elizejsko palačo.

Na Nizozemskem se mudi bivši predsednik argentinske revolucionarne vlade gen. Aramburu. Ogleduje si nizozemske industrijske in gospodarske naprave. S princem Bernardom in vodilnimi holandskimi političnimi ter gospodarskimi osebnostmi bo imel več razgovorov za poglobitev gospodarskih stikov med obema državama. Imel bo tudi dve javni predavanji o sedanji argentinski politični in gospodarski stvarnosti.

Avstrijski kancler Alfonz Gorbach je po izvršenih parlamentarnih volitvah, ki so znova prinesle zmago avstrijski ljudski, t. j. krščanski demokratski stranki, dal ostavko svoje vlade. Predsednik republike socialist Adolf Schaerf je poveril mandat za sestavo nove avstrijske vlade dosedanjemu predsedniku vlade Gorbachu.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Po objavi političnega načrta

Z objavo političnega načrta za obnovo ustavnega življenja v Argentini, je vlada dala strankam možnost, da svoje organizacije prilagode zahtevam novega zakona o političnih strankah ter da se začno pripravljati na volitve. Te bodo sicer šele 16. junija prihodnjega leta, vendar bodo stranke imele do tedaj zadosti opravka. Najprej z reorganizacijo, nato pa z izvedbo notranjih volitev, postavljanjem kandidatov, nato pa s samo volilno propagando.

Že sedaj je čutiti živahno politično razgibanost. Vodstva posameznih strank se sestajajo, razpravljajo o političnem načrtu vlade ter se medseboj dogovarjajo o najnujnejših vprašanjih, o katerih bi bilo dobro, če bi se vsaj glavne stranke zedinile na skupno stališče. Take razgovore so začeli najprej krščanski demokrati, za njimi so jih pa povzeli ljudski radikali. Progresivni demokrati so slednjim sporočili, da ni zadosti samo najti skupno osnovo za rešitev najvažnejših argentinskih notranjepolitičnih ter gospodarskih vprašanj, ampak je treba istočasno tudi iskati primerne osebnosti, ki bi bile v stanju izvesti te načrte ter republiki zagotoviti šest let mirnega življenja v svobodi in demokraciji.

Večina političnih strank odločitev vlade za razpis splošnih volitev pozdravlja. Tako je n. pr. predsednik intransigentnih radikalov dr. Alende naglasil, da stoji ta politična skupina na stališču, da je dr. Frondizi še vedno ustavni predsednik Argentincev. Ker pa stranka ne razpolaga s tanki, letali in vojnimi lajami, svojega stališča ne more uveljaviti. Zato sprejema vladno odločitev, da se čimprej vrne vsa oblast zopet narodu. To je pa mogoče izvršiti samo s splošnimi volitvami.

Tistim, ki razpisa volitev ne odobravajo, je odgovoril sam notranji minister dr. Martinez na večerji pri inozemskih časnikajih z zatrdilom, da je gospodarsko socialni problem v Argentini mogoče rešiti samo v mejah političnega ustavnega sistema in da je treba enkrat za vedno prenehati s prakso, da bi morale oborožene sile stalno podpirati in vzdrževati nedemokratske režime. Minister dr. Martinez se tudi ne boji, da bi se pri prihodnjih junijskih volitvah ponovil primer iz leta 1958, ko je dr. Frondizi s peronisti napravil sporazum, iz katerega so potem nastajale vedno nove težave. Pri prihodnjih volitvah bodo peronisti lahko nastopali samostojno v mejah zakona, pa tudi volilni proporcionalni sistem ne bo gonil političnih strank v sklepanje političnih paktov. Minister dr. Martinez je tudi naglasil, da je vlada odločena izročiti oblast novoizvoljenemu predsedniku 12. oktobra 1963.

Aretacija skupine častnikov

Vlada je ob objavi politične zakonodaje zatrdila, da ga je odločena izvesti za vsako ceno, ker vidi v izvedbi tega političnega programa edino možnost za izhod iz sedanje krize. Napovedala je, da bodo proti tistim, ki bi skušali delati proti izvedbi tega načrta, nastopili z vso odločnostjo. To je pokazala prejšnji teden, ko je dala zapreti skupino višjih častnikov, ki stoje na stališču, da sedanje razmere v Argentini niso primerne za izvedbo splošnih volitev. Med priprtimi višjimi častniki je tudi sedemdesetletni vpokojeni gen. Benjamin Menendez, ki je v Argentini znan po tem, da se je že leta 1952 uprl Peronu in ga je isti dal obsoditi na 15 let zapora. V ječi je prebil 4 leta in je prišel na svobodo ob osvobodilni revoluciji. Razen Menendeza je tudi znan biv. drž. podtajnik za vojsko polkovnik Ramón Reimundes, ker vodi v vojski svojo skupino. Udejstvuje se tudi politično. Generala Menendeza, polkovnika Reimundesa ter še nekaj višjih častnikov so odpeljali v najlepše argentinsko turistično mesto Bariloče, kjer imajo določeno stanovanje v vili drž. tajnika za vojsko gen. Rattenbacha. Tako jim gotovo ne bo prehudo, ko jih je oblast poslala na prisilno letovanje prav ob nastopu vročih poletnih dni.

Miklavž ni komedija

Miklavž je pred durmi. Veselimo se ga stari in mladi. Nam, starejšim, ki smo ga čakali že doma v Sloveniji, obuja vsakoletni 6. december prelepe otroške spomine na strah, ki nas je navdajal pred spremstvom hudobcev in na neštete tihe želje, ki nam jih je svetnik izpolnil ali ne. Tudi če je bilo darilo, ki smo ga prejeli, še tako skromno, nikdar nismo razočarani odhajali od Miklavževega prestola. Imeli smo srečo, da smo mu lahko odgovarjali na vprašanja in sploh, da smo bili v njegovi vse odrešujoči bližini.

Naša mladina, ki ji toliko govorimo o naših rozmerah doma in o običajih, katere smo gojili iz roda v rod, iz tradicije, se prav tako, kakor smo se mi, navdušuje za Miklavža. So prav takšni otroci, s prav takšno dušo in s prav takšnimi upi in željami in fantazijo, kakor je bila naša v otroških letih. Na svet okoli sebe gledajo v prvih, nedolžnih letih, s prav takšnimi očmi, kakor smo gledali nanj mi: videli smo ga polnega skrivnosti, ki jih je treba razjasniti.

Miklavževanje je lepa versko-vzgojna tradicija srednje Evrope. Ker ima prireditev verski in vzgojni pomen, so jo doma v Sloveniji vsakikrat resno pripravili in resno izvedli. Kdo od nas se ne spominja, kakšna tihota je zavladala v dvorani, ko smo zaslišali zvonček sv. Antona iz daljave. Ves nebeški sprevod se je v popolni tihoti razvrstil okoli Miklavževega prestola, svetnik sam se je z največjo dostojanstvenostjo ozrl po dvorani. Hudobci so se prav tako v popolni tihoti drenjali v levem kotu in od tam izpolnjevali samo Miklavževe ukaze. Ni bilo nobenega rohnenja, dirjanja, divjega rožljanja z verigami in vpitja. Vsa prireditev je potekla slovesno, mirno. Starši so z otroci vred samo strmeli v svetnika na prestolu, poslušali, kakor se pri taki slovesnosti spodobi, njegove nauke brez nasmihanja, ker prihajajo iz nebes in se ne menili za hudobce, najsi so še tako strahotno kazali roge, saj nimajo nobene moči, ker je Miklavž v dvorani. Samo na Miklavžev ukaz so se smeli približati njegovemu prestolu.

Zaradi resnosti priprave in izvedbe je bila prireditev resnično versko-vzgojna zadeva. Takšna, kakršna mora biti: nad peklom prevladuje nebesa. Svetnik je prišel zato, da deli nasvete in darove, hudobce je pripeljal s seboj samo v opomin, da za prestopke lahko poredneža doleti kazen. Hudobcev smo se bali zadnje tedne pred Miklavževim godom, v dvorani pa je bil on vsemogočen nad hudobci in smo ob vsakem njegovem prihodu v otroški duši ugotavljali, da se izplača ubogati zaradi Miklavževe dobrote, ne zaradi strahu pred rogatci..

Kakor mnogo drugih, tako tudi to versko-vzgojno tradicijo ohranjamo slovenski ideološki izseljenci po širnem svetu. V zasužnjeni domovini so jo komunistični teroristi prepovedali, kakor so sploh ukinili vse, kar ima kakršno koli zvezo z vero. Zato je naša dolžnost, da to, česar doma ne morejo, dajemo mi svojim otrokom: zdrav, neizmaličen pogled no svet, s prireditvami, ki morajo biti, čeprav so pripravljene za otroke, prav tako resne, kakor bi bile za odrasle. Za otroka je njegov otroški svet popolnoma resna stvar in ne burka, pa naj bo še v tako malenkostni vsakdanji zadevi. Toliko bolj resen je za otroka dogodek, kakor je n. pr. Miklavžev prihod, kjer si svojo fantazijo dopolnjuje z resničnostjo. Zato tudi te prireditve ne smejo jemati kar tja v en dan, ne prireditelji, ne starši. *Ne sme se spreminjati v komedijo,* v dogodek ustrahovanja in nereda, tako da si vsak otrok, čim je bil klican pred svetnika in je dobil od njega darilo, že želi iz dvorane domov, samo da se izogne hudobčevim krempljem in verigam. Red in resnost morata vladati na miklavževanju za otroke, takšna red in resnost, kakor si ju želimo na kateri koli drugi prireditvi za nas odrasle.

Zaradi naših otrok, ne zaradi nas odraslih, smo napisali te vrstice. Miklavževanja so se namreč v zadnjih letih ponekod spremenila v strahovalne komedije, od katerih so otroci odhajali s tresočimi se koleni in bledimi obrazi, Miklavž z zariplimi očmi in hripavim grlom, hudobci pa prepoteni od divjanja. Takšnih Miklavžev si ne želimo več, ne otroci ne odrasli. Takoj letošnji naj bo drugačen!

Zegnanje v Slovenski hisi

V spomin na blagoslovitev začasnih lesenih prostorov in kapele v Slovenski hiši, ki jih je pred šestimi leti izvršil rajni škof dr. Gregorij Rožman, je vsako leto meseca novembra v vseh teh prostorih slovensko žegnanje. Dosedaj je bilo vsako leto na prostranem dvorišču med lesenimi stavbami v ozadju in obeh straneh, letos pa že sredi gradbišča za novo dvorano. Izginila so vsa lesena poslopja, kapela in sedeži Dušnopastirske pisarne ter uredništev Duhovljenja, Oznanila, Svobodne Slovenije ter društva Zedinjena Slovenija so se preselili v zidane prostore v sprednjem delu Slovenske hiše. Na vsem tem obširnem prostoru stoji sedaj že močna železobetonska konstrukcija, ki daje obrise bodoče velike dvorane. Spredaj je že zgrajen balkon, v ozadju stoji oder in pod njim manjša dvorana. Nad odrom so tudi že začeli postavljati železobetonsko ploščo. Da je delo tu v polnem teku, so pričali mešalniki in druge strojne naprave, ki jih uporabljajo v sodobnem gradbeništvu.

Žegnanjska slavnost je bila letos 25. novembra na samem gradbišču, ki so ga za ta dan pospravili in na njem razpostavili mize s stoli. Na njem so tudi postavili oder za popoldanske nastope. Prostor je bil tudi okrašen. Na železobetonski steni nad balkonom dvorane sta vihrali argentinska in slovenska zastava, nad železobetonskim opažem nad odrom so pa zidarji postavili mlaj. Prav tako so tudi priložnostni napisi opozarjali rojake na pomembnost slavja v Slovenski hiši. Ob vhodu na Ramón Falcón je bil razpet velik napis „Dobrodošli!“, s pročelja stene balkona v dvorani je pa oznanjal: „Slovenska hiša, srca nam združuj, v tujini naš slovenski rod rešuj!“ Na levi strani stene je bil napis „Slovenska hiša je hiša vseh Slovencev“, nad odrom pa „Bog in Slovenija“.

DOPOLDANSKA SLAVNOST

Dopoldne ob pol dvanajsti uri je bila v kapeli v Slovenski hiši sv. maša. Imel jo je direktor g. Anton Orehar za žive in mrtve dobrotnike Slovenske hiše. Med njo je bilo ubrano ljudsko petje.

Po sv. maši je veliko rojakov ostalo kar na R. Falconu, kjer je bilo za vse na razpolago kosilo. Tako so v prijetnem pomenku rojaki pričakali popoldanski spored žegnanjske slavnosti.

POPOLDANSKA SLAVNOST

Na sporedu popoldanske slavnosti so bili nastopi otrok iz slovenskih šolskih tečajev, govor direktorja g. Antona Oreharja o Slovenski hiši, točke, ki so jih izvajali „adroguejci“ ter družabna prireditev.

Nastopi otrok

Začeli so se okoli pete ure popoldne. Prvo točko so izvajali otroci šolskega tečaja v Bs. Airesu. Prikazali so pomladansko rajanje. Slovenska hiša je bila zborna deklamacija, s katero so nastopili otroci iz šolskega tečaja v Hurlinghamu. Besedilo zanjo je pripravil mladinski pisatelj in pesnik Mirko Kunčič. Otroci iz šolskega tečaja v R. Mejía so izvajali rajalno točko Kralj Matjaž in Alenčica, iz San Martína pa nastopili s Kunčičevim šaljivim prizorom Urška in Špelca. Tudi naslednja točka je bila na Kunčičevo besedilo. Je bila to njegova znana pesem Matjažek šteje, katere simbolično vprizoritev so podali otroci iz San Justa. Naslednja točka je bil telovadni nastop fantičev iz buenosaireškega slov. šolskega tečaja po napevu pesmi „Poslušam kovača“, zaključna pa nastop otrok iz slov. šolskega tečaja v Morónu v prizoru, ki je prikazoval, kako otroci opazujejo zidarja in kamenarja pri delu, t. j. pri zidavi Slovenske hiše.

Nastopanje otrok so rojaki spremljali z odobravanjem in ploskanjem, ki pa je veljalo tudi učiteljicam teh tečajev ge. Marjani Batageljevi ter gospodičnam Miji Markeževi, Anici Šemrovovi, Katici Kovačevi in Angelci Klanškovi, ki so otroke skrbno pripravile za nastope.

Po nastopu otrok iz slovenskih šolskih tečajev je povzel besedo

direktor g. Anton Orehar

ter se najprej zahvalil vsem predstavnikom raznih društev, organizacij, kakor tudi posameznikom, ki so prišli na žegnanje. Omenjal je dogodke pred šestimi leti, ko je pok. škof dr. Rožman blagoslovil prejšnje prostore Slovenske hiše in navajal njegove besede, češ „da se bomo v teh prostorih zbirali vsaj 20 let“. To da je povedal nam v tolažbo, ker da bo težko priti poprej do novih prostorov.

V nadaljnjih izvajanjih je omenjal akcijo za gradnjo dvorane. Prva stopnja v načrtu pri graditvi Slovenske hiše obsega dvorano, ki je sedaj v izgradnji. V prostoru pod odrom bo začasno nameščena kapela, katere postavitev spada v III. stopnjo. Dosedaj izvršena dela pri graditvi dvorane so stala 1 milijon 200.000 pesov. Od tega zneska je plačano 929.000 pesov. Ostalo že gre na račun brezobrestnega posojila. Upa, da bo v nekaj tednih dvorana pod streho in da jo bo mogoče že toliko za silo urediti, da se bodo pod njeno streho lahko vršile slovenske prireditve in da ne bo zanje treba več iskati dvoran po mestu.

Potrebo osrednjega slovenskega doma je utemeljeval z dejstvom, da mora ideološka slovenska emigracija napore za svojo ohranitev postaviti na realne osnove, s katerih bo lahko kljubovala uspešno vsem poskusom za njen notranji razkroj. Kakor moramo imeti svoje časopise, knjige, svoje organizacije in društva, je prav tako vsem potreben skupen slovenski dom, da se bomo laže upirali vsem nevarnostim, katerim je ideološka slovenska emigracija izpostavljena. Ljudje se morajo zavedati, da našega trpljenja v emigraciji še ni konec. Končano bo tedaj, ko bo narod v domovini svoboden. Ne vemo, če bo že sedanji slovenski rod v emigraciji dosegel to srečo. Od sedanje generacije je pa odvisno, če bodo njeni otroci lahko uživali to srečo. Zato je starše opozarjal na njihovo dolžnost, da pri otrocih ohranjajo slovenski in krščanski duh.

Omenjal je tudi odnos osrednjega doma do krajevnih domov in naglašal, da pri osrednjem domu ni bilo nikdar nasprotovanja proti nastajanju krajevnih domov. Če ni bilo vse v redu, je bilo to zaradi načina, kako se je stvar kje začela. Zotrjeval je, da bi sleherni rušil osrednji slovenski dom, če bi iz njega nastopal proti krajevnim slov. domovom. Prav tako pa velja obratno za krajevne domove, ki morajo tudi imeti svoje središče. Puščati je ob strani vse malenkosti in imeti pred sabo samo velike cilje ter naloge, ki jih ima slovenska ideološka emigracija.

Končno je direktor g. A. Orehar zatrjeval, da se ni bati, da bi bilo v slovenski hiši vse preveč „pocerkvenjeno“, ker je hiša prepisana na cerkveno oblast. Dejal je, da bo kapela določena za molitev, v dvorani se bo pa razvijalo tako življenje, kakor so ga živeli po naših dvoranah doma verni in pošteni Slovenci. Prepričan je, da bodo rojaki gradnjo dvorane podpirali še naprej, bodisi s prispevki, bodisi s posojili Čebelici. Vsak naj stori in prispeva kolikor more.

Z vzklikom „slovenska hiša naj bo temelj slovenskega obstanka!“ je zaključil direktor g. A. Orehar svoj govor ob pritrjevanju zbranih rojakov.

Nastop „Adroguejcev“

Gojenci apostolske šole v Adrogueju so se postavili tudi minulo nedeljo. S svojimi točkami so želi viharje odobravanja ter z njimi še bolj uveljavili sloves tega zavoda med rojaki.

Zavodsko kroniko je bral Stane Žakelj, pogovor po telefonu z raznimi osebami v zavodu sta prikazala Franci Sušnik in Tine Vivod, persiflažo zasedanja glavne skupščine Združenih narodov so pa kot „delegati“ ZDA, Kube, ZSSR, Japonske, Francije, Italije in Titove Jugoslavije prikazali Franci Sušnik, Jože Jarc, Peter Mozetič, Miha Dolenc, Lojze Komidar, Andrej Fink in Tine Vivod.

Z nastopom „adroguejcev“ je bil popodanski spored izčrpan. Rojaki so ostali na žegnanjski slavnosti nato še naprej ter so v prijateljskem razgovoru prebili čas do večernih ur. Za postrežbo z jedili in pijačami so ves čas skrbeli fantje in dekleta.

Med Slovenci v Avstraliji

Slovenske melodije na Sydnejskem radiu. V Avstraliji cerkveno petje daleč ni tako razvito kot je pri nas doma, kjer je imela in ima vsaka majhna fara svoj lastni pevski zbor. Bilo bi nezaslišano, če bi bile nedeljske maše brez ubranega zborovega petja. V Avstraliji pa so navadno vse nedeljske maše brez vsakega petja — tudi ob največjih praznikih. Pri Sv. Frančišku v Paddingtonu, kjer je naš slovenski dušnopastirski urad, se je to malo spremenilo. Patri so slišali naše slovensko petje v dvorani in so takoj prišli k p. Odilu s prošnjo, če bi mogel organizirati farni pevski zbor — seveda za popolnoma avstralsko, angleško govorečo faro. Pater se ni dal dvakrat prositi. Toda ničesar ni imel v roke vzeti, omara za note na koru je popolnoma prazna. Šel je na delo in je takoj priredil celo vrsto slovenskih skladb. Vzel je naravnost klasična besedila pokojnega našega clevelandskega pesnika Ivana Zormana, ki je napravil prelepe prevode naših najlepših in najbolj znamenitih pesmi.

Začeli smo peti. Pevci, Avstralci, so bili takoj vsi prevzeti od lepote naših melodij. Ko smo prvič javno zapeli v velikanski cerkvi, je vse strmelo in o tem govorilo in tako je prišlo na ušesa tudi največji radijski postaji v mestu, da imamo nov zbor ter so nas takoj prosili, da bi petje eno nedeljo oddajali po Radio ABC. Malo prehitro je bilo, kar predrzno ali vendar so nas silili, naj zapojemo. In smo se vdali.

Latinsko mašo smo peli Hladnikovo na čast Kraljici presvetega Rožnega venca. Zapeli smo tudi „Marija skoz' življenje“, Riharjev „Panis angelicus“, potem Hribarjevo pesem na čast farnemu patronu sv. Frančišku Asiškemu. V nedeljo 14. oktobra smo peli po Radiju. In kar dobro je šlo. Prisluhnilo je dvamilijonsko mesto in še daleč v okolico je donela naša pesem. Skoraj neverjetno se je zdelo: Iz cerkve sv. Frančiška v Paddingtonu oddajajo danes pevci sledeče skladbe: Ignacija Hladnika latinsko mašo „Holy Rosary“; za darovanje skladba Rev. Gregory Rihar „Panis angelicus“; potem Ignacija Hladnika „Marija skoz' življenje“ in

(Nadaljevanje na 3. strani)

ROMAN RUS 5

Ob nadaljevanju koncilskih del

V petek 26. 10. 1962 so imeli koncilski očetje sedmo sejo. Sveto mašo je daroval škof iz Koupela v Visokem Voltu msgr. Yougbare. Navzočih je bilo 2.323 koncilskih očetov. Po molitvi Adsumus, ki jo je molil predsednik po vrstnem redu koelnski kardinal Frings in slovesni izpostavitvi knjige evangelijev, ki jo je izvršil koncilski podtajnik limburški škof Kempf, so nadaljevali z razpravo.

Govorilo je 21 koncilskih očetov, ki so vsi v smislu člena 33 pravilnika izročali svoje pripombe in predloge pismeno glavnemu tajništvu. Predvsem so govorili različni benediktinski opati, ker benediktinci posebej goje ljubezen do liturgije in so bile številne opatije velika središča liturgičnega življenja. Na prvem vat. koncilu je imel na primer veliko vlogo benediktinski opat Dom Gueranger, opat iz Solesmesa. Govorniki so obravnavali na splošno skoro vse člene osnutka. Posebno važnost so posvetili namenom, ki naj jih ima liturgija za povečanje krščanskega življenja vernikov, Res je, da liturgija ne zajema vsega duhovnega življenja, ker ti tudi zasebno lahko molijo, toda je dobro, da se vsa individualna in kolektivna pobožnost vrši v skladu z liturgijo, ki je po svoji naravi nad vsemi drugimi oblikami pobožnosti. Druga točka, o kateri so govorili očetje, je vprašanje rabe latinščine. Zanjo govori dejstvo, da ima resnično enotno funkcijo, da je logična in precizna in juridično konkretna. Zaradi svoje logičnosti latinščina preprečuje sentimentalnosti in romantičnosti in vabi h konkretnosti izraza in življenja.

Po drugi strani pa ne smemo prezreti razlogov, ki priporočajo rabo domačega jezika pri liturgičnih funkcijah. Prvi razlog zanje je, da so dojemljivi za skupnost vernikov liturgični obredi mnogo bolj kot v latinščini. Uporaba domačih narodnih jezikov bi tudi še bolj poudarila vesoljnost kat. Cerkve. V debati ne gre za nasprotovanja, marveč za skupno bratsko iskanje najboljših rešitev.

V soboto, 27. 10. 1962 se je vršila osma koncilska seja. V teku te seje so obravnavali prve člene prvega poglavja sheme o liturgiji. Prvo poglavje obsega tretjino celotne sheme. Smernice splošnega značaja, ki so navedene v prvem poglavju se tičejo vseh ostalih poglavij. Zato zahtevajo poglobljeno razpravo. Vsem govornikom je predsedstvo priporočalo, da so kratki (največ 10 minut) in zgoščeni. Poleg rabe jezika v liturgiji so obravnavali ta dan tudi problem olajšanja aktivne udeležbe vernikov pri liturgiji, zlasti v misijonskih deželah. Koncilski očetje so poudarjali, da morajo biti obredi preprosti in kratki, in da jih lahko takoj vsi razumejo tudi kar se tiče jezika. Javna in hierarhična narava liturgije zahteva, da so verski obredi, če le mogoče, javni. Za večjo aktivno udeležbo vernikov bi bilo primerno, da ti sodelujejo pri liturgiji z molitvami, pesmimi in p. Liturgično življenje ima svoje naravno središče v škofiji in v župnijah. Zato je jasno, da je treba skrbeti z vso marljivostjo za funkcije, ki se vrše v katedrali v navzočnosti škofa in v župnijah, kjer je župnik njegov namestnik.

Seja se je pričela kot vedno ob 9, zaključili so jo ob 12,30. Sveto mašo je daroval nadškof iz mehiškega mesta msgr. Miranda. Delom je predsedoval kardinal Ruffini, nadškof iz Palerma. Glavni koncilski tajnik Felici je izpostavil knjigo evangelijev. V teku debate je govorilo 24 koncilskih očetov.

Pred zaključkom del so koncilski očetje poslali papežu za 4. obletnico izvolitve tale brzojav: Spričo bližnjega nadvse srečnega dne, ko bo ves katoliški svet proslavljal prevzem papeške oblasti Tvoje svetosti, koncilski očetje, ki so tu zbrani, ponižno, toda z veliko vnemo, dvigamo svoje molitve, da bi Te naš nadvse dragi in sveti oče in Kristusov vikar vsemogočni Bog po posredovanju najčistejše Device Marije in njenega deviškega moža sv. Jožefa, ki je zaščitnik tega ekumenskega koncila, še dolgo ohranil pri življenju in pomagal pri koncilskih delih, ki so se tako srečno pričela, tako da bi se plodovito nadaljevala in dosegla zaželen uspeh, kot ga Ti želiš. V ta namen, naj nas utrdi Tvoj apostolski blagoslov, za katerega prosimo z globoko vdanostjo tesno povezani s Tvojo katedro resnice.

V petek 26. 10. 1962 sta imela sejo predsedstveni svet in tajništvo za izredne zadeve, ki sta proučevala nekatera vprašanja, ki se tičejo poteka koncilskih del.

S tem je bil končan prvi teden koncilskih del, ki je bil ves posvečen razpravam o liturgiji. O tej bodo razpravljali še prihodnje tedne, ker je število govornikov, ki so se prijavili, zelo visoko.

V začetku tretjega tedna koncilskih del so udeleženci nadaljevali s proučavanjem in razpravo prvega poglavja osnutka za liturgijo. Razpravljanje je pokazalo, da so koncilski očetje soglasni, tako o naravi, kot o ciljih liturgije. Poudarjali so, da s pomočjo liturgije Cerkev nadaljuje v času delo odrešenja, omenjali božjo in človeško naravo, vidno in nevidno naravo liturgije. Prav tako dvojno vsebino liturgije: elemente božje ustanovitve, ki so zato nespremenljivi, in elemente človeške ustanovitve, ki so zato spremenljivi, v kolikor bi napravili bolj dostopne in razumljive vernikom določene kulture.

Koncilski očetje so naglašali potrebo pospeševanja in povečanja aktivne udeležbe vernikov pri liturgičnem življenju. Stavili so nekatere predloge, tako izoblikovanje v resnici kvalificiranih učiteljev, ki bi nudili zgodovinski, teološki, duhovni in pastoralni in juridični pouk liturgije v semeniščih in na teološki, duhovni in pastoralni ter juridični komisij in zavodov za postoralno liturgijo, ki bi se lahko posluževali posebej sposobnih laikov, zlasti v pogledu cerkvene glasbe in umetnosti. Do nasprotnih mnenj pa je prišlo, kot je znano, v pogledu jezika, načinov in sredstev, ki naj bi jih uporabili, da bi prilagodili liturgične obrede sedanji dobi in miselnosti običajem in tradiciji različnih narodov. En del koncilskih očetov sicer priznava primernost kake spremembe, toda je bolj naklonjen ohranitvi tradicionalnega liturgičnega jezika Cerkve, to je latinščine. Drugi del pa predvsem vztraja na razvoju liturgičnega kulta. Tudi če bi ohranili bistveno enotnost liturgije, bi bilo po njihovem mnenju bolj primerno, da bi opustili nekatere elemente, ki so sedaj postali že zastareli in težko razumljivi in sprejeli spremembe in prilagoditve, ki bi bile bolj v skladu z različnimi kategorijami vernikov različnih pokrajin, različnih narodov, zlasti pa še na ozemljih, ki so se šele sedaj začeli pokristjanjevati.

Da bi v delu koncila ne prihajalo do zastoja, je predsedstvo cerkvenega zbora izrazilo željo udeležencem, naj ne bodo v svojih izvajanjih predolgi in naj pazijo, da se govori ne bi ponavljali. Prebrali so nato imena članov desetih koncilskih komisij, ki jih je imenoval papež. V razliko s pravilnikom, ki predvideva 8 članov, je sv. oče imenoval 9 članov, tako, da so dosegli za vsako komisijo liho število 25 članov.

(Nadaljevanje v prihodji številki)

Novice iz Slovenije

Za člana izvršnega sveta LRS sta bila izvoljena Janko Smole in Silvo Hrast.

V Mokronogu je vse narobe. To je bilo vidno na zadnjem sestanku občanov, ko je bilo enodušno zabavljanje občanov zaradi zanemarjene zdravstvene službe v tem kraju. Zdravstveni dom v Trebnjem se za zdravstveno postajo v Mokronogu nič ne briga, poslopje je zapuščeno, gradbenih del za preureditev zdravstvene ustanove niso pravočasno odobrili, ustavili so pa delo občanov, ko so zdravstveno postajo hoteli sami popraviti in urediti na svojo roko. Pritoževali so se tudi zaradi slabe pitne vode, še bolj pa zaradi kruha, ki da je tako slab, da dostikrat ni niti užiten. Nekateri so bili sploh mnenja, da bi bilo bolje kruh dovažati iz drugih krajev, kakor se pa še nadalje jeziti zaradi njega nad pekom v Mokronogu.

Na Mariborski kulturni reviji, ki je bila od 3. do 23. oktobra, so dobili nagrade za izredne uspehe na kulturnem področju naslednji: Ante Trstenjak za likovno umetnost, Heribert Svetel za glasbeno umetnost, Oskar Hudales za književnost, Bogo Teply za organizacijo kulturno-znanstvenega dela ter za strokovno publicistiko in Angela Jenkočeva za glavno vlogo v Duerrenmattovi tragikomediji „Obisk stare gospe".

Umrli so. V Ljubljani: Marija Bernik, roj. Zatler, Franc Pliberšek, galvanizerski mojster, Franc Bobnar, kovinostugar, Francka Belič, por. Frank, roj. Oven, upok., Franc Sever, upok., Katarina Tavčar, Alojzij Šubert, nadpreglednik dohodninskega urada v p., Diona Defranceschi, vdova zdravnika, Štefan Gjura, čevljarski mojster, Ljubo Franke, letalski podpolkovnik, Matko Velikonja, upok., Marija de Reggi, roj. Gallob, Hinko Samec in Belizar Sancin, operni solist v Mariboru, Helena Rode, roj. Bricelj v Polju, Jože Ajdovec, obratovodja v Kamniku, Ciril Obreza, žel. uradnik v p. v Celju, Marija Tomazin, roj. Majeršič v Tržiču, Ančka Erže, medicinska sestra v Puštalu, Feliks Zdravje, upok. na Igu, dr. Leopold Boštjančič, odvetnik v p. v Mariboru, Janez Benedičič, mesar v Radovljici, Dragica Mar dijak. v Ptuju, Neža Jeričeк roj. Alegro v Celju, Lucija Makovec, roj. Severkar v Senožetih, Fran Grosičar, dipl. strojni tehnik na Jesenicah in Anton Rupič, upok. v Celju.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Na seji upravnega odbora Zedinjene Slovenije dne 24. nov. 1962 se je konstituiral izvršni svet in odbor: predsednik Lojze Horvat, I. podpredsednik France Pernišek, II. podpredsednik Robert Petriček, tajnik Vilko Cuderman, blagajnik Janez Kralj, gospodar Nace Grohar, organizacijski ref. Božo Fink, kulturni ref. Janez Špeh, mladinski ref. Aleksander Majhen, socialni ref. Herman Zupan st., pošolska mladina ga. Marjana Mann.

Slovenski nastop v TV 11 (Teleonce)

V priljubljeni oddaji za otroke na buenosaireški postaji TV 11, kjer nastopa pravljičar Pandeleche, je minuli petek, 23. novembra, ob 18,30 Kulturni odsek Somškovega doma pod vodstvom Francija Holosana pripravil in organiziral nastop slovenskih otrok v zahvalo argentinskim otrokom za dar, ki so ga zbrali in poklonili Elizabeti Ogrin, težko prizadeti zaradi telesne poškodbe in resnega kirurškega posega, s katerim ji je bilo rešeno življenje.

Nastop se je začel z otroškim rajanjem ob spremljavi harmonike in petja Eno rožco ljubim ter Moj očka ima konjička dva, pod vodstvom ge. Eme Blejčeve. Zatem je otroški pevski zborček, ki ga vodi gdč. Anica Šemrov, zapel Bratci veseli vsi, Izidor ovčice pasel, Čuk se je oženil, Sončece čez hribček gre in Na planincah. Sledil je nastop slov. folklorne skupine, ki jo vodi g. Bitenc ter je v slovenskih narodnih nošah zaplesala Žaklje šivajo, Žeblji in Svatbeno polko.

Vodji televizijske postaje Pandelecheju je v imenu slovenskih otrok v zahvalo argentinskim otrokom izročila slovenski šopek Andreja Šušteršič, veliko slovensko lectovo srce pa Ivanček Pipp.

Po slovenskih domovih so naši otroci s starši na svojih televizorjih gledali nastop in z zadovoljstvom ugotavljali, da je bila prireditev dobro pripravljena in lepa in najprisrčnejša zahvala slovenskih otrok argentinskim sovrstnikom.

Osebne novice

Družinska sreča. V župni cerkvi Santa Rita v mestu Boulogne je bila nedavno krščena Brigita Kristina Sušnik, hčerka Ivana in ge. Lojzke Koprivec. Botrovala sta ga. Angelca Koprivec in njen mož Miha Klemen. Srečni družini naše čestitke.

Nesreča g. Janka Arnška. Dne 15. novembra t. l. je bil g. Janko Arnšek iz mesta Victoria po opravkih pri župniku g. Albinu Avguštinu v mestu Boulogne sur Mer. Ko je odhajal od njega, ga je na ulici podrl na tla tovorni avtomobil. Pri padcu je g. Arnšek zadobil težje poškodbe na glavi in nogi. Na zdravljenje so ga zato prepeljali v bolnišnico v mestu San Fernando.

G. Janku Arnšku, neumornemu in požrtvovalnemu javnemu delavcu v organizirani slovenski izseljenski demokratski skupnosti ter širitelju slovenskega demokratskega tiska med rojaki po San Fernandu in okoliških slovenskih naseljih, iskreno želimo, da bi čimprej zapustil bolnišnico ter se zdrav povrnil k svoji skrbni družini.

Smrtna primera. V Tabladi se je smrtno ponesrečil enajstletni J. Skokalj, v Dock Sudu je pa 27. t. m. umrl od kapi zadet Pavel Slapar. Naj počivata v miru.

RAMOS MEJIA

Ciudadelski oder je v letnem gledališču v Slomškovem domu vprizoril v soboto 24. novembra Leskovčevo dramo „Dva bregova".

V nedeljo, 25. nov. je pa bila v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov nova maša slov. salezijanca g. Lojzeta Škrabe. O vprizoritvi Leskovčeve drame in o novi maši g. Lojzeta Škrabe bomo prinesli poročilo v prihodnji številki.

SAN MARTIN

Slovenski dušni pastir v San Martínu g. Jože Jurak nas bo zapustil in odšel še ta mesec na novo službeno mesto v Gorico. Sanmartinska farna družina se bo od svojega župnika poslovila na božični dan, 25. decembra popoldne ob 18. uri v prostorih Slovenskega doma v San Martínu. Že danes vabi odbor Slov. doma vse Slovence in Slovenke iz obširne sanmartinske fare, da se skupaj z družinskimi člani udeleže te poslovilne svečanosti in na ta način pokažejo hvaležnost svojemu dušnemu pastirju. Odbor prosi zlasti vse članstvo organizacij, ki imajo svoj sedež v Slov. domu, da pridejo na to svečano božičnico.

Vzajemno podporni sklad Slovenskega doma v San Martínu. Odbor nujno prosi vse člane in članice Slov. doma, ki še niso poravnali prispevka (100 pesov na leto) za Vzajemni podporni sklad, da to store čimpreje v domu ali pri odbornikih Slov. doma.

SLOVENSKA VAS

Martinovanje društva Slovenska vas. V nedeljo, 11. novembra, se je v Slovenskem domu vršilo Martinovanje po starem običaju. Martinove gosi ni manjkalo, pijača se je pa poskušala iz stekline, namesto iz sodov. Ob tej priliki je prišlo v našo vas večje število gostov iz San Justa. Prijazen pomenek z njimi je dvignil prijateljstvo, ki veže članstvo obeh domov.

Ustanovitev farne šole. V polnem teku so priprave za ustanovitev farne šole. Z njo bo hram Marije Kraljice postal, ne samo središče Slovenske vasi, temveč tudi središče številnih domačinov, ki bodo po ustanovitvi samostojne župnije, spadali vanjo. V šolskem letu 1963 bodo delovali v farni šoli: otroški vrtec ter 1. nižji in 1. višji oddelek ljudske šole. Blagoslovitev temeljnega kamna bodoče šole je izvršil preteklo nedeljo rev. Franc Garcia, predstojnik glavnega lazarističnega samostana v Argentini. Ob tej priliki je naslovil na navzoče tople besede, da naj store vse, kar je v njih moči, da bo poleg hrama božjega stal tudi hram učenosti in vednosti. Otroški pevski zbor pod vodstvom ge. Zdenke Jan je zapel več lepih slovenskih narodnih pesmi, nakar je sledila argentinska državna himna. Kakor prejšnjo nedeljo ob žegnanju, so se tudi to nedeljo vaščani še dolgo zadržali ob prijetnem razgovoru ob pristni slovenski postrežbi.

Vsak teden ena

NA RAZPOTJU

France Balantič

V sebi ne morem najti svetlobe,
da vanjo potopil bi svoje srce,
že davno oskrunil roke
sem s smrtjo in vonjem trohnobe.

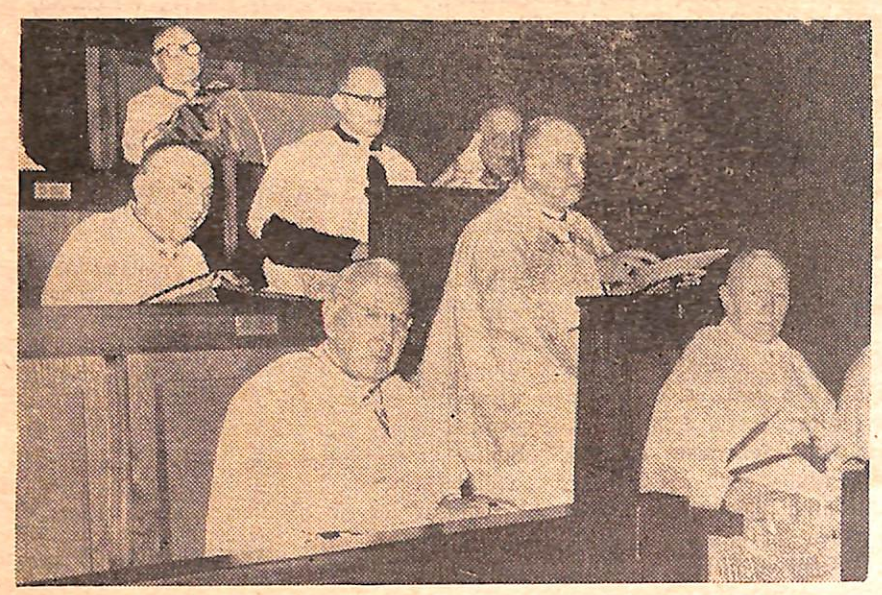
In vendar bi rad te objel
in stresel pred te želja bi sijanje,
da bi spoznala razpenjene sanje,
ki tvoj glas jih je v meni razgrel.

Pa saj bom usahnil kakor tema
in ti na prsi mi boš pokleknila,
da pod tabo pepel je, boš pozabila,
ko vzela te vase bo zora svetla.

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE

JE DOTISKAN

Po vsebini in opremi za prejšnjimi prav nič ne zaostaja. Nekateri so pa mnenja, da jih še prekaša. Po obsegu je večji kot lanski in ima 288 strani. Vsebina Zbornika je po resnem in zabavnem, veselem in poučnem čtivu — med drugim omenjamo danes samo temeljit in pregleden članek o pripravah za II. vatikanski cerkveni zbor, ki ga je napisal g. Roman Rus — po zanimivih slikah — ponoven dokaz, da so Zborniki Svobodne Slovenije vsako leto najobširnejša in najpomembnejša slovenska knjiga v zamejstvu, brez katere ne sme biti noben slovenski emigrant, noben slovenski dom, nobena slov. družina! V prednaročilu in predplačilu pri vseh poverjenikih Svobodne Slovenije stane do 15. decembra samo 370 pesov. Pri naročilu po pošti dodati še $ 30.— za poštnino, priporočnino in ovojnino!

V koncilski dvorani, na dan otvoritve koncila 11. 10 1962. V prvi vrsti na levi nepoznan škof, na desni bivši tržaški škof msgr. Fogar. V drugi vrsti na levi beograjski nadškof dr. Ujčič, na desni ljubljanski nadškof msgr. Anton Vovk. V tretji vrsti za ljubljanskim nadškofom msgr. dr. Jezernik, podravnatelj Zavoda za širjenje vere (v koretlju in z očali). Drugi neznani.

(Nadaljevanje z 2. strani)

Rev. Angelicus Hribar OFM „Blessed Francis". Petje je vodil Rev. Odilo Hajnšek OFM, pri orgljah pa sedi Mrs. Tanja Matulič.

Maša je bila zelo dobro obiskana, mnogi so pa doma preko radia naše petje poslušali in so ga tudi posnemali na svoje magnetofone. Petje je zbudilo veliko pozornost. Slovenska pesem bo obogatila Avstralijo.

Radijska postaja je prosila še posebej, naj bi Slovenci zapeli po zraku samostojno v slovenskem jeziku s svojim programom. Tudi televizijska postaja se za nas že zanima. Ker smo vztrajni, bomo lahko še marsikaj dosegli. Bog daj in sv. Cecilija.

Čarovnika smo imeli v svoji sredini. Premalo vemo, da imamo avstralski Slovenci v svoji sredini velikega umetnika: čarovnika v osebi g. Angela Parma. Omenjeni je sin Viktorja Parme, ki je napravil prvo slovensko opero: Urh, grof Celjski in potem še celo vrsto drugih; posebno sta znani operi: Stara pesem in Zlatorog. Med ostalimi premnogimi skladbami pa je tudi znana slovenska koračnica „Mladi vojaki". Skladateljev sin Angelo, rojen v Ljubljani, se je posvetil umetnosti čarovništva. V Sydneyu je imel že 6354. predstavo. Vsak lahko ve, kakšno veliko spretnost si je umetnik pridobil. In res smo kar strmeli, kaj nam je vse pokazal v svojih 35. točkah: Presenečenje za presenečenjem, čudo za čudom. Prišel je nalašč med nas iz Melbourne — kakih 600 milj daleč.

Pri nas smo zdaj v najlepši pomladi in se že bližamo poletju. Prve breskve so že na trgu in kmalu pridejo tudi rdeče češnje. Smo pač na nasprotni strani zemeljske oble.

Pozdrave vsem rojakom in znancem.

P. Odilo OFM

Zaklad

Krstna predstava pravljične igre Maksimilijana Osojnika

Pričujoči članek ni strokovna kritika, ampak le skromno poročilo brez olepševalnih fraz.

Slovenski tečaj Franceta Balantiča s sodelovanjem kulturnega odseka „Našega doma" v San Justu je v soboto, 3. novembra, uprizoril pod milim nebom lepo uspelo tridejanko Zaklad.

S pripravo je bilo mnogo težav. Mladinski odsek Zedinjene Slovenije jo je hotel uprizoriti za materinski dan. Pa sta dež in revolucija pokvarila koledar prireditev.

Režirala sta kulturni referent g. Ivan Oven in gdč. Angela Klanšek.

Kratka vsebina igre je naslednja: I. dejanje — Vaški otroci se pripravljajo za materinsko proslavo. Iz ozadja prikrevsa dedek, ki ga prosijo: „Dedek, povejte nam pravljico!" Dedek jim pripoveduje o zakletem zakladu. Dolinarjev Janko, sin revne vdove, se odloči, da ga gre iskat. — II. dejanje — Po večtedenskem iskanju dozdevno dospe na cilj. Fantič je tako izmučen, da omahne in med molitvijo trdno zaspi. Tedaj se začno zbirati palčki in vile. Vile mu vrnejo moči, kar se pokaže ob prihodu škrata Zlodeja, s katerim se spusti v borbo in ga premaga. Ko se zbudi, še v temni noči, ga najde puščavnik — njegov stric. Ta mu obljubi pomoč pri iskanju zaklada; a ga bridko razočara, ko mu pove, da pravljica o zakletem zakladu ni resnična. Vendar mu obljubi, da bo našel zaklad. — III. dejanje — Vas Log je močno sprta med seboj. Bogat kmet Kotnik v zvezi z drugimi spravi vdovo Dolinarico v revščino. Potočnikov dedek jim očita trdoto in brezsrčnost. Dolinarica, ki je vsled izgube premoženja in velikega uboštva vedno žalostna, se ob izgubi sinčka Janka kar ne more potolažiti. Edino dedek trpi in sočustvuje z njo. Tedaj privede puščavnik, ki je Kotnikov brat, Janka in mu najde dva zaklada: „materino srce, ki bije zate", in pa svoj delež iz Kotnikove domačije. Vas se pobota in zaživi lepše življenje.

Vloge: Potočnikovega dedka je prepričevalno podal g. Rudi Bras. Najbolj občuteno je igral v tretjem dejanju, ko je zelo nazorno pokazal nemir in veselje ob Jankovi vrnitvi. Jako ganljiva je bila tudi njegova scena iz I. dejanja, kjer moli za svojo in vse druge matere. Maska in drža prav dobra.

Avtorju priporočam, da nekoliko skrajša dedkovo pravljico, da ga ne bo treba otrokom tolikokrat nenaravno prekinjati. Morda bi ves uvod, ki je precej dolg, čeprav zelo poučen za otroke, povedal v enem stavku, n. pr. „Včeraj sem vam pripovedoval o hudobnem grajščaku, sedaj pa vam bom povedal o zakletem grajščaku in njegovem zakladu..."

Kotnika je odigral g. Ivan Ahlin ml. Zdi se, da se je prav z lahkoto vživel v vlogo bogatega kmeta in ga odlično podal. Maska izvrstna.

Njegovega brata Voranca, puščavnika, je igral avtor sam, ki je vskočil namesto igravca, ki je moral odpovedati vlogo iz tehtnih razlogov. Tudi g. M. Osojnik se je močno potrudil, da bi prikazal puščavnika čim bolj originalnega. Le njegova lasulja je zbujala vtis zanemarjenega berača (če že ne pijanca) mesto ponižnega, skromnega in svetega moža.

Dvornika, kmeta v vasi, je odigral g. Mirko Danko. Dočim Ahlinov Kotnik ni motil s svojim dolenjskim narečjem, ne morem pa trditi isto za g. Danka. V ostalem je bil dober.

Dolinarico je izvrstno podala ga. Anica Zakrajškova. Posebno doživeto in prepričevalno je odigrala prizor ob Jankovi vrnitvi. To je bil prizor, ki je bržkone izvabil gledavcem največ solza.

Gdč. Pavlice Kovačeve Rotija, Dvornikova žena, je bila dobro podana. Veličina igravcev je tudi v tem, da manjše in manj pomembne vloge odigrajo z istim ognjem, kot najpomembnejše.

Gdč. Angelca Klanškova je vložila ogromno truda, da je živahno otročad pravilno usmerila v tek igre. Zlasti skupinski prizori so bili izvrstno podani: tako otrok (Janko, Metka, Pavla, Lipe, Silva, Regina, Mojca, Jure, Lojze, Tonče, Marina in Poldek — Franci Draksler, Marija Tomaževič, Maruška Šimenc, Janez Krajnik, Anica Maček, Anica Jelen, Tončka Kosančič, Joško Maček, Marijan Marinčič, Tone Draksler, Mojca Bras, Joško Markovič), kakor palčkov (Vseznal, Dobrovoljček, Hitroblisk, Temnogled, Brzopetec, Udarigrom in Blagodej — Alenka Kožar, Marija Uštar, Danica Levstik, Janez Belič, Mirjam Jereb, Vera Uštar, Ivanka Klemen). Palčki so naravnost presenetili s svojo živahnostjo.

Vile (Blaga, Modra, Mila, Zarja, Silna, Ljuba, Krasna, Zvezda, Sončna — Marija Osojnik, Katica Lipušček, Rezka Osojnik, Anica Urbančič, Lenka Bras, Lučka Radoš, Lidija Bras, Marija in Betka Urbančič) v okusnih kostumih s svojevrstno lepimi okraski na glavi so kakor nadzemski duhovi priplavale iz ozadja. Po tekstu pesmi, ki jo je uglasbil g. prof. Alojzij Geržinič, so brezhibno izvedle mično simbolično vajo ob spečem Janku. Idiličen pravljični prizor!

Tako so se vrstili v drugem dejanju sami ljubki prizori.

Glavno vlogo — Dolinarjevega Janka — je zelo lepo odigral Drakslerjev Franci, igravski talent. V prizoru, kjer se potegne za čast svoje mame in se udari s Kotnikovim Juretom ter prav tako v borbi s škratom Zlodejem, se je junaško postavil; dočim je bil v čustvenih prizorih ves mehak in nežen.

Izmed otrok moram še posebej omeniti Jankovo sestro Metko (Tomaževičeva Marija) in Pavlo (Šimenčeva Maruška), ki sta prav ljubko nastopali. Splošno so vsi otroci obvladali svoje vloge: tako popolnoma besedilo, kakor vse drugo. Zato so bili vsi njihovi nastopi prav srčkani.

Škrata Zlodeja je dobro zaigral Tone Bergant. Škoda le, da je bil v obleki parkeljna, a ne škrata. Mogoče je maskerja motilo ime.

Pevski zbor SDO je nekatere prizore spremljal za odrom s petjem.

Pri klavirju je bila gdč. Terezika Marnova, ki je pokazala, da njeni gibčni prsti ne znajo brzeti samo po harmoniki, ampak tudi po tem glasbilu. Pevski zbor in klavir sta tako povečala čarobnost prizorov.

Šepetala je gdč. Beti Mačkova.

G. Tone Oblak je okusno opremil oder, masker g. Silvo Lipušček pa oskrbel primerne maske (razen v dveh primerih, ki sem jih že omenil).

Čeprav je igra Zaklad avtorjev prvenec in kot taka gotovo ni brez pomanjkljivosti, vendar se teh ni opazilo, ker jih je znal g. Oven mojstrsko zakriti. Pokazal je, da je odličen režiser ljudskih iger.

Pred tretjim dejanjem je g. Oven privedel na oder gdč. Klanškovo in g. Osojnika. Avtorju je čestital, gospodični so se zahvalile tri deklice v imenu otrok in staršev za ves trud ter poklonile obema lepa šopka, občinstvo pa odobravalo vse z živahnim aplavzom. S podobnim je nagradilo tudi vsako dejanje.

Kmalu po 20. uri, t. j. tik pred predstavo, je stopil na oder g. Oven in razvijal krasne misli o čudovitih pravljicah, vzetih iz našega bajnega sveta, pod naslovom „Dedek, povejte nam pravljico!" Končal je z izjavo: če bo pričujoča pravljica nadomestila vsaj enega dedka, bo napor vseh, ki so pripravljali igro, obilo poplačan. V zadoščenje za delo, ki so ga imeli s predstavo, zagotavljam v imenu občinstva, ki je izražalo po končani uprizoritvi svojo veliko zadovoljnost, avtorju, obema režiserjema, nastopajočim in dr., da Zaklad ni nadomestil le enega dedka, ampak toliko naših babic in dedkov, kolikor nas je bilo navzočih... Prostor, pripravljen za gledavce, pa je bil polno zaseden.

M.

SLOVENCI PO SVETU

KANADA

Slovenska šola v fari Marije Pomagaj v Torontu je 14. oktobra t. l. sodepovala pri proslavi 50-letnice obstoja slovenske šole v clevelandski slovenski fari sv. Vida, ki jo vodi kot ravnatelj tamošnji kaplan g. Jošt Martelanc. Proslave so se udeležili iz fare Brezjanske Matere božje v Torontu ravnatelj tam. farne slovenske šole g. Tone Zrnec CM in učiteljice s. Palmina Dvoršak, s. Cecilija Prebil in gdč. Ivanka Levstek. Torontski slovenski otroci so v Clevelandu v veliki dvorani šentvidske fare uprizorili izvirno slovensko pravljično izro „Zvezdica Zaspanka", ki jo je režiral in pripravil scenerijo Vilko Čekuta, glasbene vložke je napisal g. Tone Zrnec, na klavirju jih je pa izvajala gdč. Mili Ponikvar. Pravljično igro so uprizorili že lani z velikim uspehom v Torontu, za uprizoritev v Clevelandu je pa dobila še poseben vložek: gojenci nižjih razredov šole Marije Pomagaj so pod vodstvom gdč. Elze Šantej nastopili v drugem dejanju kot cirkuški plesalci.

Z nastopom jesenske sezone se je v obeh slovenskih farah v Torontu obnovilo in poživilo društveno ter družabno življenje. V obeh cerkvenih dvoranah se vrste ob sobotah in nedeljah sestanki, predavanja ter družabne prireditve. Med večjimi prireditvami je vsekakor omeniti proslavo 100-letnice Slomškove smrti in 500-letnice obstoja jubljanske škofije v fari Brezmadežne dne 22. septembra, ko so v tamošnji cerkveni dvorani odkrili in blagoslovili doprsne kipe štirih zaslužnih slovenskih škofov: Barage, Slomška, Jegliča in Rožmana, ki jih je izdelal akad. kipar Franc Gorše. Slavnost je vodil predsednik DNIJ Feliks Sobanc, ki je veličino omenjenih škofov prikazal v angleščini navzočim angleško govorečim gostom, o njihovem pomenu in zaslugah za slovenski narod in kat. Cerkev sta pa govorila gg. dr. Lojze Tomc in župnik Janez Kopač. Slavnost so še povečali otroci slov. šole Marije Pomagaj z rajalnim nastopom, folklorna skupina Mladinskega kluba obeh slov. župnij s tremi folklornimi plesi, cerkveni pevski zbor pa s svojimi pevskimi točkami.

Krščeni so bili: Eva Marie Pušavec, hčerkica Antona in Marije roj. Vučko; Ana Jožica Lovišček, hčerkica Božidara in Jožice roj. Stermenszky; Dianne Doris Jelen, hčerkica Staneta in Rezike r. Petrič; *Matevž Marko Kunčič, sinček* Matevža in Anice r. Čurman; Ivanka Jožica Vukšinič, hčerkica Ivana in Ane r. Govednik; Adrianne Helen Ambrožič, hčerkica Antona in Borislave roj. Braj; Janez Dominik Švab, sinček Janeza in roj. Geder; Bernarda Terezija Babič, hčerkica Lojzeta in Stanke roj. Pušnjak; Milena Mlinarič, hčerkica Štefana in Rozine roj. Hozjan; Tony Lojz Levstik, sinček Janeza in Vide r. Erže; Rudolf Mihael Ovčjak, sinček Janeza in Tončke roj. Šifler; Stanko Lubinič, sinček Stanka in Cvetke roj. Škof; Karolina Katarina Lesar, hčerkica Jožefa in Karoline roj. Lesar; Janez Mihael Likozar, sinček Aleša in Angele roj. Koritnik; Daniel Mervar, sinček Jožeta in Ane roj. Bregar; Luka in Florence Tratnik, dvojčka- sinček in hčerkica Janeza in Martine roj. Marn; Miriam Grašič, hčerkica Franca in Terezije r. Gabrovec; Katarina Potočnik, hčerkica Blaža in Angele roj. Škerl.

ZBORNIK-KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE 1963
Najlepše darilo za Miklavža in Božič

OBVESTILA

Proslava izseljenskega dne

Za proslavo izseljenskega dne, v nedeljo 2. decmebra t. l. je Comisión Católica Argentina de Inmigración — pripravia nasledji spored:

Popoldne ob 17,30 sveta maša v zavodu „El Salvador", ul. Callao 542. Ob pričetku bo vsaka izmed skupin zapela v svojem jeziku lurško pesem, nato bo skupno petje slave, vere, svet in Jagnje božje. Očenaš bo vsaka skupina molila v svojem jeziku.

Po sv. maši bo v dvorani istega zavoda nastop posameznih narodnosti. Slovence bosta predstavila oba pevska zbora „Gallus". Vsi lepo

Koncert. Lanuški pevski zbor priredi v nedeljo, 2. decembra, ob 17 v društveni dvorani koncert slovenskih pesmi ter folklorni nastop iz Slomškovih časov, ki ga je napisal Nace Hladnik. Dobiček koncerta je namenjen za kritje stroškov tlaka ob društvenem igrišču.

Krožek SDO v San Martinu bo imel v nedeljo, 2. decembra, svoj redni mesečni sestanek ob 10 v domu. Na programu je tudi zanimivo predavanje Zorka Simčiča. Lepo vabljena vsa dekleta iz San Martina.

Izlet Družabne pravde na Hiawatho bo v nedeljo, 2. decembra. Odhod ob 9 iz pristanišča v Tigrah.

Poljski slikar Ludvik Wiechecki, velik prijatelj Slovencev, poročen s Slovenko, bo razstavljal svoje akvarele in grafiko v Poljskem domu, Serrano 2076. Razstavlja tudi dva motiva slovenske pokrajine. Otvoritev 4. dec. ob 7,30 zvečer. Razstava bo odprta 16 dni. Vabljeni.

Miklavževanje v Slovenski vasi bo v sredo, 5. decembra, ob 20 v društveni dvorani.

Zaključna šolska proslava šolskega tečaja A. M. Slomška bo v soboto, 8. decembra ob 19.

Sv. Miklavž bo obdaroval otroke na vrtu Slomškovega doma v soboto 8. decembra ob 20. Zastopstvo bo sprejemalo naročila na dan prihoda od 15 v društveni sobi.

Miklavževanje v Slov. domu v San Martinu bo na praznik Brezmadežne zvečer ob 19. Ves popoldan istega dne sprejemanje daril v skavtski sobi.

Prihod sv. Miklavža v San Fernando bo v soboto, 8. decembra, na praznik Brezmadežne. Ob 17 sv. maša v zavodu „San Cayetano", nato sv. Miklavž.

Izlet otrok slovenskih šolskih tečajev bo v nedeljo, 9. decembra v zavod „Kardinal Stepinac" pri Hurlinghamu. Posamezni tečaji bodo skupno potovali. V zavodu naj se zberejo še pred deveto uro, kajti ob 9 bo skupna, zaključna sv. maša s skupnim sv. obhajilom.

Vstopnice za pevsko glasbeno prireditev Slov. doma v San Martinu, ki bo v nedeljo, 16. decembra, ob 18 v kolegiju nasproti doma, so na razpolago v Slov. domu za ceno 30 in 20 pesov; za otroke v spremstvu staršev stane vstopnica 10 pesov.

Veselo silvestrovanje s pestrim sporedom in sodelovanjem „Triglav Jazza" pripravlja Slomškov dom. Vabljeni.

Minilo je 10 let, odkar imamo Slovenci v Buenos iresu svojo **Pristavo v Moronu.** Tak „življenski" jubilej pač ne more iti mimo, ne da bi ga proslavili. Zato upravni odbor Pristave pripravlja za nedeljo, 30. ecembra, popoldne družabno prireditev za vse ljubitelje zelene Pristave. Na tej prireditvi, naj bo vsakdo brez skrbi, nikomur ne bo dolgočasno. Program bo namreč tak, da bo pritegnil pozornost vseh, ne samo godba, ki je tudi ne bo manjkalo. Za konec letošnjega leta, ki je bilo tako polno skrbi zate in zame, napraviva že danes trden sklep: v nedeljo, 30. decembra popoldne bova pustila skrbi doma in se s prijatelji in znanci podala na prenovljeno slovensko Pristavo v Moron na družabno prireditev.

CERKVENI OGLASNIK

Prvo svето obhajilo slovenskih otrok bo na praznik Brezmadežne, 8. decembra, ob 8 zjutraj v zavodu sester Dominikank v Ramos Mejía, poleg farne cedkve.

DPUŠTVENI OGLASNIK

Pojasnilo. V poročilu v „Svob. Sloveniji" z dne 15. novembra 1962 o obč. zboru društva „Zedinjena Slovenija" se obveščajo člani društva, da je smisel isklepa o odpisu članskih prispevkov ta, da se oproste tisti člani, ki so zaradi težavnega gospodarskega stanja zaostali za daljši čas v plačevanju svojih prispevkov in bi zdaj težko plačali večji znesek. Zato se naprošajo vsi člani, da kljub splošnemu odpisu do 31. dec. 1961 plačajo po možnosti vse zaostale prispevke, da s tem po vesti pripomorejo k delu centralnega društva naše skupnosti. — „Zedinjena Slovenija".

V NEDELJO 9. DECEMBRA

MLADINSKI IZLET

v Parque Pereyra

ODHOD: Po 8. sv. maši izpred Slovenske hiše, Ramón Falcón 4158. Dekle! Fant! Prijavi se pri krajevnih odsekih SDO in SFZ

SLOV. DOM V SAN MARTINU

PEVSKO GLASBENA PRIREDITEV

bo v nedeljo, 16. decembra točno ob 18 uri v dvorani kolegija „Sagrado Corazón de Jesús", Córdoba 124 (nasproti Slov. doma v San Martínu).

Nastopita Slovenski pevski zbor iz San Martína in sanmartinski fantovski oktet. Na klavirju bodo igrali: Dani in Jure Zupan, Ana Pavlovčič, Marinka Kovač, Jelka Potočnik, Mateja Marinček, Kristina Pavlovčič, Veronika Hren in Marjeta Smersu. Na harmoniko bo zaigral Janez Marinček, na havajsko kitaro pa Davorin Kahne. Kot pevec solist pa bo nastopil Vinko Klemenčič.

Vstopnice po 30, 20 in za otroke po 10 pesov so na razpolago v Slovenskem domu v San Martinu.

Šolski tečaj dr. Franceta Prešerna in odseka SDO — SFZ Morón

priredijo

na Slovenski pristavi v Castelarju v nedeljo, 2. decembra 1962

ZAKLJUČNO ŠOLSKO AKADEMIJO

ter

MIKLAVŽEV PRIHOD

s prizori iz Gerzinčičeve operete Miklavž prihaja.

Začetek akademije ob 17,30. Miklavžev prihod ob 20 (z mrakom). Darila se sprejemajo na Pristavi 2. decembra od 11 ure dalje. Za okrepčila bo poskrbljeno! (Za šolske otroke zastonj!)

Vabijo

Šolski odbor, odseka SDO in SFZ na Slovenski pristavi v Castelarju

Stari tradicionalni prihod

SV. MIKLAVŽA

v Našem domu v San Justu

v soboto, 8. decembra ob 20,30

Njegov tajnik bo uradoval od 14 dalje

Po končanem obisku v San Justu, odide sv. Miklavž med rojake na Ezeizo.

PRISPEVAJTE V TISKOVNI SKLAD!

JUGOSLOVANSKO SOKOLSKO DRUŠTVO V BUENOS AIRESU

vas vabi z družino na

PROSLAVO ZEDINJENJA SRBOV HRVATOV IN SLOVENCEV

v soboto, 8. decembra 1962 ob 21,30 v prostorih Jugoslovanskega doma, C. Nuñez 1751, Dock Sud.

O pomenu tega dogodka bo govoril dr. Ivo Vušković. Po proslavi bo Miklavževanje z obdarovanjem otrok. Pripravljalni odbor naproša starše, naj mu sporoče imena svojih otrok, s katerimi bodo prišli na proslavo in Miklavževanje na naslov: Franjo Holy, Santa Rosa 2883, Florida — F. C. G. B. M.

Za postrežbo gostov bo odlično poskrbljeno s „parrilla a la Criolla".

Vstopnina: prostovoljni prispevki

Nasvidenje!

Komisijska knjigarna

» P R E P O R O D «

Lastnik Jeruc O. Dimitrij

Bruxelles 5, Rue Longue Haie 30

se priporoča rojakom v izseljenstvu za posredovanje naročila slovenskih listov, revij ter knjig, kakor tudi knjig v vseh drugih jezikih

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administracion:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires,
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 688.209

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1962: za Argentino $ 530.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7212

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.
Cangallo 1642
T. E. 35-8827 Buenos Aires

S D O + S F Z

mladinska sv. maša

skupni sestanek posvečen

B R E Z M A D E Ž N I

2 - XII - 1962

SLOMŠKOV MLADINSKI ODER in tečaj A. M. Slomška

vabita vse otroke in starše na lepo prireditev v Slomškovem domu, kjer **bo v nedeljo, 2. decembra ob 19** prisrčna zahvala otrok našim mamicam in uprizoritev igre

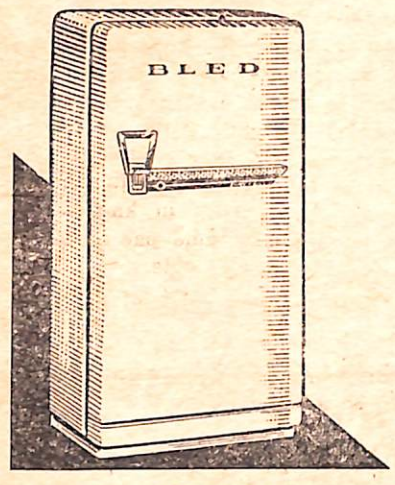
PEPELKA

Vse rojake od blizu in daleč vabimo, da 2. dec. pripeljejo svoje otroke v Slomškov dom!

VESELA KNJIGA O RESNIH VPRAŠANJIH BONTONA

„KAR PO DOMAČE!"

VESELA KNJIGA ZA MLADE IN STARE. 220 STRANI. $ 200.— NAPRODAJ V SLOV. PISARNI, V VSEH DOMOVIH, PRI SKA TER PRI BARAGI, PEDERNERA 3253

NOVI HLADILNIK

BLED 63

sestavljen iz najboljšega materiala. Po svoji obliki in opremi prekaša vse dosedanje.

Ako ga še nimaš, nabavi si ga pri

P. NOVAKU

kakor tudi vse drugo za dom.

Naznanjam, da sprejemam vsa popravila in celotno zamenjavo hladilnikov in T. V. aparatov.

Cerrito 2245 Lomas del Mirador

CENA — KVALITETA — DOLGOROČNO ODPLAČEVANJE

IVAN PREGELJ: 30

Otroci sonca

Helena mu je stopila naproti in mu ponudila roko. Ni je vzel, neroden. Koncipijent Povšič se je rahlo namrgodil.

„Gospod Tine," je rekla Helena, „papa nas je poslal. Danes je njegov god —"

„Lovrencij!" je dejal živo bogoslovec, prezrl sem. Sporočite mu, naj oprosti, da nisem voščil."

„Vi mu morate oprostiti," je menila Helena, „ki je na Vas pozabil in Vas smoči ni povabil. Zato pa smo prinesli s seboj nekaj godu."

„Bog plačaj dobremu gospodu," je rekla Jamčevka in zopet lovila Heleno za roko. „Pa saj Bog ve, koliko dobrega je že storil našemu Tinetu."

Solze so jo polile. Sin pa je v zadregi buljil v tla. Od greznice je zaudarilo. Slavica se je okrenila mučno naglo. Jamec je stopil od bajte vstran proti klopi pod staro češpljo. Nehote je šla Helena za njim in drugi za njo.

„Sedite, prosim!" je rekel Jamec. „Od tu je lep razgled. Tu sedim, kadar mi je dolgčas."

Helena in koncipijent sta sedla. Feliks je v zadregi stal ob strani. Ni vedel, kaj bi. Klop se mu ni zdela dovolj čedna. Slavica pa se je živahno zleknila v travo in vzkliknila:

„Tu pa, tu je res lepo! Gospod koncipijent, dajte mi cigareto."

„Ne pušim, gospodična."

„Ah," je menila nejevoljno, „lep kavalir. Je pa že drugačen gospod geometer. On mi jih celo vije."

Takoj nato je vzkliknila:

„Kako diši po medu!"

„Ajda," je povedal sproščeno Jamec. Res je valovalo v močnih sunkih gori od lazu, ki je bil odet v rožnate, četverokotne ajdove pasove. Jamcu je v tem vonju za spoznanje odleglo. Ugasnili so vonji siromaštva in greznice ob bajti. Bahato je polnilo zrak vzdušje jesenskega žita.

„Ajdovi štruklji," se je tedaj domislil po svoje Feliče na glas. „Eine gute Hauskost."

„Kajneda, stric?" se je okrenila Slavica.

Helena je vprašala bogoslovca:

„Gospod Tine! Ali Vam je bolje?"

Bogoslovec je živo okrenil glavo. Spreletelo ga je. Tako dobro je zavelo iz njenih besed, od njenega deviškega in sladkega telesa. Sunkoma se je dvignil in dejal:

„Saj vidite, kako!"

Jamčevka in Meta sta bili zanesli jerbas v hišo. Jamčevka je govorila dekli, ki se je odpravljala, da se takoj vrne:

„Meta, za božje ime, reci ji, reci Koširki, da ji do smrti ne pozabim. Pa bom že sama prišla in se zahvalila. Moj Bog, kako dobri ljudje so na svetu."

Tineta je posilil kašelj. Še bolj hripav mu je bil glas. Silil se je, da bi govoril hitro, mnogo, živo, kakor da je zdrav. Slavica se je nemirno dvignila iz trave. Bolelo jo je njegovo pohrkovanje. Živo je čutila:

„Tak daj, odkašljaj se, potem govori! Ali se bom jaz zate?"

Jamčevka in Meta ste stopili iz hiše.

„Tudi samota Vas preveč ubija," je rekla Helena Tinetu. On je menil:

„Sram me je ljudi."

„Ali tudi nas?" je vprašala.

„Tudi!" je dejal trudno in trdo z medlim nasmehom in tožil navidezno podsmehljivo: „Gosposki, ki ste, pa nisem tak, kakor je geometer Poznik, ki ve po kmetiško in po Vaše."

„Ali Vas geometer obiskuje?" je vpraaa tiho Helena.

Začudil se je, kako neki to vprašanje, in kratko potrdil.

Pristopila je Jamčevka in začela tožiti:

„Tak je, glejte! Nič se mu ne ljubi in odljuden je postal. Gospod dekan so že kar hudi nanj. Vabijo ga k sebi. Pa noče iti! Nikamor noče več. In varuje se prav nič. In še tobaka se mu hoče. Polega po travi, ti moj Bog, v travi, ki je tako nezdravo. O, saj je ne bo dočakal nove maše, je ne bo ne!"

Ženica si je s predpasnikom zakrila obraz.

„Sitni ste, mati!" je vzkliknil sin. Slavica se je oddehnila.

„Prav res. Kaj pa čenčate? Zakaj je ne bi pel? Seveda jo bo. Jaz pa Helena bove družici in pri nas bo gostija. In veste kaj, mati? Če bo Tine hotel, pojdem mu za kuharico, da bo dobro jedel. Vi mu gotovo ne znate kuhati."

„Saj mu ne, saj mu res ne," je tožila ženica, smešeč se in vsa solzna. „Skoraj nič ne je. Komaj pokusi."

„Gospod Tine," jo je preglasila Slavica, „če me boste marali?"

„Za kuharico? Zakaj ne?" se je trudil, da bi bil veder.

„Ampak, kanonična starost," se je skušal uveljaviti koncipijent.

„Kakšna starost?" je vprašala Slavica neprisiljeno iz svoje otroške nevednosti in pogledala prezirljivo pravdniku v obraz, ki ji je skušal nato vljudno in znanstveno pojasniti, kaj je mislil in rekel. Dekle se je navidezno kujalo:

„Ta postava ni zame. Stimmt's, Herr Onkel?"

„Stimmt auffallend," podvori gospod Feliče.

„Bog se usmili," je zaklicala tedaj Jamčevka, „tu sedite, pa nimam toliko v glavi, da bi kaj ponudila. Malo kave bom skuhala. Ali pa hočete morda sadja, češpelj —"

„Prav nič, mati," se dvigne Helena, „zdaj bomo morali iti. Le poglejte, kje je že naša Meta."

„Saj se še ne mudi. Ljubi Bog! Takoj bo kava. Potrpite!"

„Halo, striček, gremo," priganja Slavica.

„Oh, moj Bog graja se vam," vzdihne Jamčevka. Sin jo pokara:

„Sitni ste, mati." — — —

Odhajali so. Jamčevka se je naglo sklonila in zdaj res vjela Heleno za roko. Vsa je drhtela v toplih zahvalnih besedah. Tine je strmel vstran. Tiho je iztegnil roko v pozdrav. Slavica se je ozrla po njem in zaklicala:

„Zbogom, Tine! Kuharica torej naj Vas nič ne skrbi."

Helena je šla nemo ob koncipijentu in gledala v tla. Misilila je na Poznika in ga doumela:

„Nismo ne prav naredili, da smo obiskali Jamca. Saj smo mu huje storili mesto dobrega. In Poznik pe vedel." Bilo ji je žal njenih sinočnjih misli o njem. Nato pa je spet dvomila:

„Eh, kaj neki je vedel! Saj ne čuti nič!"

„Pod nos sem ji molila roko," je čebljala Slavica o Jamčevki, „ampak seveda, meni je ni hotela poljubiti, meni ne. Zato pa sem ji pokadila pod nos zaradi kuhe. Naj se jezi, če se hoče. Allons, striček, pozni bomo in kosilo bo mrzlo." —

Jamčeva mati je rekla tedaj sinu Tinetu:

„Zakaj si tako neprijazen? Samo v blagu so prinesli za ves mesec pa še denarja. Ti pa se držiš, kakor da ti ni prav."

„Saj mi ni," je odvrnil. Zadrževana razdraženost mu je prekipela in je govoril bridko in sirovo:

(Se bo nadaljevalo)